

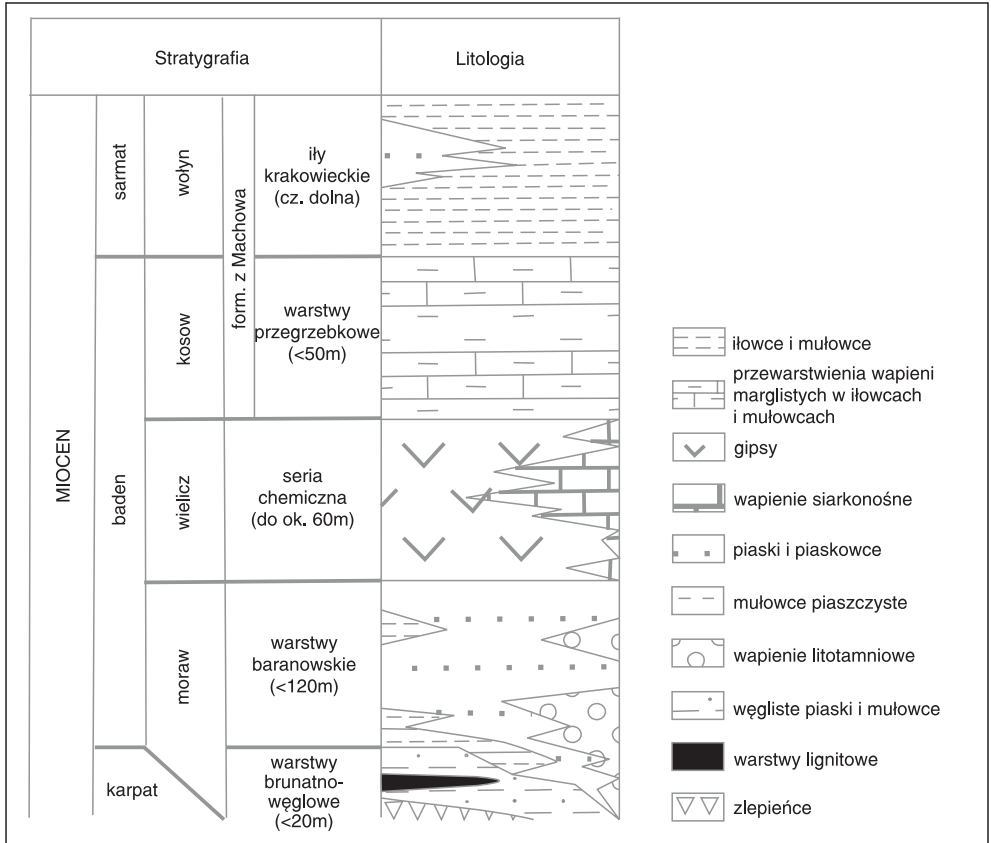
- **Płaszczowina teleajeńska**, którą można korelować z płaszczowiną czarnohorską;
- **Płaszczowina Audia-Macla**, która może być odpowiednikiem płaszczowiny śląskiej (krośnieńskiej na Ukrainie);
- **Płaszczowina Tărcău**, która może być odpowiednikiem płaszczowiny skolskiej, jednak jej profil zawiera tylko skały wieku oligocen–dolny miocen. Są to zlepieńce, piaskowce, bitumiczne łupki o łącznej miąższości około 1300 m (Guerrera i in., 2012);
- **Płaszczowina Vrancea**, porozrywana wzdłuż pasma, którą można korelować z płaszczowiną borysławsko-pokucką; zbudowana jest ze skał od mastychtu do dolnego miocenu. W utworach kreda–eocen przeważają skały ilasto-marglisto-węglanowe. W oligocenie dominujące znaczenie mają łupki ilaste i łupki krzemionkowe, natomiast w dolnym miocenie – osady chaotyczne: brekcje z okruchami i głazami (do 1,5 m średnicy) skał magmowych i metamorficznych oraz różnych skał osadowych. Utwory te mają miąższość około 1500 m;
- **Płaszczowina perykarpacka**, która na północy nazywana jest płaszczowiną sambirską, zbudowana z osadów okruchowych, a także poziomów solnych i gipsów. Jest to najmłodsza płaszczowina w obrębie Mołdawidów. Obejmuje utwory oligocenu–miocenu. Ruchy płaszczowinowe nastąpiły w miocenie, a ostatnie ruchy tektoniczne miały miejsce w czwartorzędzie (**faza wallachijska**).

Zapadlisko przedkarpackie

Zapadlisko przedkarpackie, największy basen przedgórski w Europie, powstało u czoła nasuwających się płaszczowin Karpat zewnętrznych wskutek ugięcia przedpola. Do rowu przedgórskiego wlały się wody Paratetydy. Początek sedymentacji w zapadlisku wiąże się z zakończeniem sedymentacji fliszowej oraz fałdowaniem i wypiętrzaniem Karpat w miocenie i ich erozją. Największy zasięg zbiornik morski (Paratetyda) miał w późnym badenie, a w messynie utrzymał się wyłącznie w południowej części basenu.

Podłożem osadów wypełniających zapadlisko, których grubość na obszarze Ukrainy dochodzi do 5 km, jest część europejskiego fragmentu płyty eurazjatyckiej. Podłoże zapadliska było bardzo urozmaicone i zróżnicowane morfologicznie, stąd transgresja morska w różnych częściach tej jednostki dotarła w różnym czasie, w niektórych miejscach dopiero w badenie. Osady neogeńskie spoczywają na różnych wiekowo skałach starszych, poczynając od prekambryjskich aż po kredowe. Zapadlisko składa się z dwóch części – wewnętrznej i zewnętrznej. Część wewnętrzna, zawierająca osady starsze, została całkowicie przykryta płaszczowinami zewnątrzkarpackimi. Zapadlisko wypełnione jest

głównie okruchowymi osadami miocenu i pliocenu, początkowo morskimi, później lądowymi, w obrębie których w górnym badenie występują utwory solne, gipsy i anhydryty, które przy czole płaszczowin w części zachodniej eksternidów karpaccich są silnie sfałdowane. Tylko w brzeźnej, północnej i północno-wschodniej, części zapadliska w profilu występują również skały węglanowe stanowiące niekiedy połowę profilu skalnego (ryc. 173).

Ryc. 173. Syntetyczny profil litostratygraficzny utworów miocenijskich w północnej, brzeźnej części zapadliska przedkarpacciego (wg A. Gąsiewicza, 2000)

Osady neogenu, wypełniające zachodnią część zapadliska przedkarpacciego charakteryzują się zmiennością facjalną. Powstawały w trakcie nasuwania się frontu Karpat zewnętrznych, stąd też w południowej części zbiornika zapadliska pojawiają się utwory stożków napływowych (ryc. 174). Profil osadów rozpoczyna, powstała na przełomie oligocenu i miocenu **formacja z Zawoi** – zlepieńce i mułowce. Ku północy osady te przechodzą w morskie, szarozielone